

הצידה, שהרי כשנוגעין בה החיות ברגליהן, היא קופצת וסוגרת עליהן. ומאחר דעובר בזה על שביית כליו, מאי טעמא שרו בית הלל לפורסן בערב שבת?

ומשיננן: **התם נמי**, לא במצודות שלוכדות על ידי מעשה עסקינן. אלא בלחי [חכה], שהדג מהדקן בפיו, ועל ידי כך הוא ניצוד. אבל החכה עצמה לא זזה ממקומה, ואינה עושה שום מעשה.

וכן בקוקרי [סל] שפתחו האחד רחב ופתחו השני צר מאד. ונכנס הדג דרך הפתח הרחב, ומוציא את ראשו בפתח הצר. ואינו יכול להוציא את גופו דרכו. וגם להחזיר את ראשו אינו יכול, מחמת הזימים שיש לו בלחיו. נמצא שהדג נלכד מעצמו, ולא קעביד הכלי שום מעשה.

וכן אית להו לבית הלל. אבל לבית שמאי, יש בכל אלו משום שביית כלים. שמאחר והמוגמר והפשתן והדגים מונחים בתוך הכלי בשעה שנעשית בהם המלאכה, אף זה נחשב למעשה הכלי.

ומסקינן: לא כן הוא.

כי השתא דאמר רב אושעיא אמר רב אסי: מאן תנא להא ברייתא דדריש מקרא דשביית כלים דאורייתא — בית שמאי היא ולא בית הלל, אין לחלק בין עבד הכלי המעשה לבין לא קעביד מעשה.

אלא, לבית שמאי — בין קעביד מעשה ובין דלא קעביד מעשה, אפור משום שביית כלים.

ולבית הלל — אף על גב דקעביד הכלי מעשה שרי, דהא לית להו כלל שביית כלים.

וברייתא דאסרה נתינת חטים בריחים בערב שבת, משום שביית כלים היא, וככית שמאי. אבל בית הלל שרו לעשות כן. ולא אסרינן מפני השמעת קול.

ושוב מקשינן: והשתא דאמרת דלבית שמאי אף על גב דלא עביד הכלי מעשה, אפור שתיעשה מלאכה בתוכו — אי הכי, ב-^ב מוגמר ונפריית, מאי טעמא שרו בית שמאי [דהא אוקמינא להיא ברייתא כותייהו]?

ומשיננן: **התם מנח** הגפרית והמוגמר אארעא, ולא בתוך כלי.

ותו מקשינן: גיגית, שהשכר בתוכה [שהרי אי אפשר להניח את השכר בארץ], והשעורין שרויין בה זמן מרובה יותר משמונה ימים, ושבת בכלל, וכן נר הדולק בשבת, וכן קדרה שעל גבי הכירה ומתבשלת בשבת, וכן שפורד שעליו צלי המונח בתנור בשבת — ייאסרו נמי משום שביית כלים. ומאי טעמא שרו בהו בית שמאי (1)?

דהסכים עמו לדינא].

1. ולרבה דאית ליה דטעמא דבית שמאי הוא משום גזירה שמא יעשה מלאכה בשבת, לא קשיא. דבכל אלו לא גזרו משום שהיא גזירה

ויעויין בביאור הלכה שם בשם הרבה מן האחרונים, שהוכיחו דלא כדבריו. אלא אף במלאכה דאתי ממילא, איכא חיוב חטאת. וגם עיקר ראייתו מדברי התוספות תמוהה. וכבר כתב על זה קרבן נתנאל ששגג בזה [אף

ב. **כיוצא בו, לא ימלא נחתום חבית של מיים, ויניח לתוך התנור בערב שבת עם השכה.**

ג. **ואם עבר ועשה כן, אף למוצאי שבת הם אסורין באכילה, בכדי שיעשו.** והיינו, הם מותרים באכילה רק כשעבר שיעור זמן לאחר השבת הדרוש לבישולם. כי לאחר זמן זה, כבר אין לו תועלת ממה שהקדימו להתבשל בשבת. אבל קודם לכן אסורים, בכדי שלא יהנה ממלאכת שבת שנעשתה באיסור⁽⁴⁾.

ומשינן: הא דאין בהם משום שביתת כלים, איירי היכא דהבעלים⁽²⁾ מפקר להו אפקורי לגיגית ולנר ולקדרה ולשפוד⁽³⁾. וכיון דלא ידידיה הם, שוב אינו מוזהר עליהם.

ותו הוינן בה: **מאן תנא להא דתנו רבנן:**

א. **לא תמלא אשה בקדרה עססיות ותורמסין** [מיני קטניות], **ותניח לתוך התנור ערב שבת עם השיכה** כדי שיתבשלו במשך השבת.

להנצל מאיסור, אומדנא דמוכח הוי, ומהני אף בלב.

אך לשיטת הרשב"א בסוגיין וגם הר"ן כתב כמותו בדרך השנית, ויעויין בהערה הבאה, אתי שפיר. **ראש יוסף.** ויעויין עוד בדבר אברהם סימן י"ד במה שיישב בזה.

4. רש"י. וכן כתב בכיצה, גבי נכרי שהביא לישראל מחוץ לתחום ביום טוב.

אבל **תוספות** שם כתבו, דמטעם גזירה הוא, שלא ישלחנו לעשות לו מלאכה. והכי נמי יפרשו הכא, דאסורין למוצאי שבת עד בכדי שיעשו, בשביל שלא יבואו להשהותם בשבת.

ברם, גזירה זו לא שייכא אלא בעובר על דברים האסורים משום סייג. אבל העושה בשבת מלאכה האסורה מן התורה, מותר ליהנות ממנה מיד במוצאי שבת, ולא בעינן בכדי שיעשו. דלא חישינן שיבוא לעשות כן בשבת, כמבואר בראשונים.

ואם כן, לשיטת תוספות צריך עיון, איך סליק אדעתין דמשום שביתת כלים אסור להניח את הקדירה בערב שבת, והא דאורייתא היא, ולמה בעינן בזה "בכדי שיעשו"? **ראש יוסף.**

שארין רוב הציבור יכול לעמוד בה. **רשב"א.**

2. והרשב"א כתב, דמהני מדין הפקר בית דין הפקר. דלב בית דין מתנה עליהם להפקירם. ובחידושי הר"ן מבואר דכלל לאו מדין הפקר נגעו בה. אלא שנפסדים כלים אלו במלאכתן, ויוצאין מתורת כלים.

3. ואף על גב דבעינן הפקר בפני ג', הכא לא בעינן. משום דמסתמא מפקיר להו. ודוקא בהני מועיל הפקר כזה. משום דאי אפשר בענין אחר. וגם אין הדבר מפורסם. אבל אין לסמוך על הפקר זה ולהשכיר סוס לנכרי ולהפקירו. **תוספות.**

ובכבא מציעא לב הוסיפו, דמן התורה אין צריך בפני שלשה, אלא מדרבנן (ולדעת הרבה מן הראשונים, אף בינו לבין עצמו מהני מן התורה). והכא לא אצרכוהו, משום דאנן סהדא דמפקר להו בלבו, כדי שלא יבוא לידי איסור. ואף דבעלמא בעינן שיפקיר בפיו, הכא מהני אף בלב. משום דאומדנא דמוכח היא.

וצריך עיון מהכא, לדברי הר"ן בריש פסחים, דהוכיח דביטול חמץ אינו מטעם הפקר, מהא דמהני ביטול בלב. שהרי הפקר בלב אינו הפקר. ותימא, דהא מוכח מסוגיין דכל שמפקיר בשביל

וקא סלקא דעתין, דמשום שביתת כלים אסור לעשות כן⁽⁵⁾.

והוינן: לימא מתניתין בית שמאי היא, ולא בית הלל דלית להו שביתת כלים?

ודחינן: אפילו תימא בית הלל היא, נמי אתי שפיר. כי טעמא שאסור להניח עססיות ומים בתנור, לאו משום שביתת כלים הוא אלא משום גזירה שמא יחתה בשבת בגחלים כדי למחר את בישולן של הקטניות, ונמצא מבעיר בשבת.

ומיירי בעססיות ותורמסין חיים, שעדיין לא התחיל בישולם קודם השבת. ודוקא בהני אסור, משום שצריכים בישול רב, ואין מספיק להם כל הלילה והיום. ולכך חיישינן דלמא אתי לחיתויי, כדי שיגמר בישולן למוצאי שבת. אבל שאר מיני תבשילים חיים שלא התחיל בישולן קודם השבת, מותר ליתנם בתנור עם חשיכה, כפי שיבואר להלן⁽⁶⁾.

ובמים אתא לאשמועינן, שאף על פי שיש די שהות שכדי יתחממו אף בלא חיתוי הגחלים, בכל זאת חיישינן, כי שמא יצטננו ויבוא לחתות בגחלים, כדי שיתחממו שוב.

לפי שרגילים היו לחממם על אש רפה. [תוספות].

ומקשינן: אי הכי, מוגמר ונפרית נמי ליגזור שלא להניחם בשבת תחת הכלים, מחשש שמא יחתה בגחלים. והרי שנינו כברייאת לעיל דשרי?!?

ומשנינן: התם — לא חיישינן דלמא מחתי לחו. דהרי אי מחתי לגחלים, פליק בהו בכלים קוטרע [עשן העצים]. וקשי לחו לכלים עשן זה, מפני שמשחירם.

ותו מקשינן: מאחר דחיישינן לשמא יחתה בגחלים — באונין של פשתן נמי ליגזור שלא להשהותם בתנור, משום הך חששא. ובמתניתין קתני "בית הלל מתירין".

ומשנינן: התם נמי ליכא למיחש לחיתוי. דכיון דקשי לחו לאונין זיקא [רוח], לא מגלח ליה לתנור לפותחו כדי לחתות בגחלים.

ותו מקשינן: הרי שנינו: בית הלל מתירין ליתן צמר ליורה, ולהשהותו שם בשבת. ואמאי שרו? התם נמי ליגזור משום שמא יחתה.

6. רש"י. והרמב"ם והרמב"ן פירשו איפכא. דאלו אין צריכים בישול הרבה. הלכך אף כשהם חיים, חיישינן בהו לחיתוי.

עוד הביא הרשב"א בשם רב האי גאון, דקדרה חיתא שרי דוקא כשהיא חמה. אבל בצוננת אסור. דחיישינן שמא יחתה בשביל לחממה. ועססיות ותורמוסין ומים דקתני כברייאת דאסור להניחם, איירי בצוננין.

ויעויין בראש יוסף, שביאר על פי שיטה זו, אמאי נקט בדוקא הני תלתא.

5. ואף דאמרינן לעיל, דליכא בקדירה אזהרה דשביתת כלים משום דאפקורי מפקר להו, הרי כבר נתבאר דאינו הפקר מעליא. ודוקא היכא דאי אפשר בענין אחר התירו לסמוך על זה. אבל הכא מיירי בעססיות וקטניות ומים שמעמידין אותם לצורך מוצאי שבת. כדמשמע מרש"י. פני יהושע.

ולהרשב"א ודאי ניחא. דבכהאי גוונא ליכא לב בית דין מתנה עליהם. ומהכא נמי הוכיח הרשב"א כפירושו.

גזירה שמא יחתה בנחלים בשבת —

א. האי קדירה חייתא [שיש בה בשר חי], שלא התחילה להתבשל כלל קודם השבת, שרי לאנחה בערב שבת עם השיכה בתנורא. ולא חיישינן בה לשמא יחתה.

מאי טעמא? — כיון דלא חזי לאוכלה לאורתא [בליל שבת], אפוחי מסח דעתיה מיניה עד למחר, ולא אתי לחתויי גחלים. דלא חיישינן לחיתוי, אלא בתבשילים הראויים לאוכלם בלילה. אבל בתבשיל שאין ראוי עתה לאכילה אלא למחר, ליכא למיחש. משום שלצורך מחר לא יבוא לחתות, שהרי יש לה שהות גדולה במשך כל הלילה, ובין כך יתבשל יפה אף בלא חיתויו.

[ולא דמי לעססיות ותורמסין הטעונים בישול רב, ואף כשהן חיינן חיישינן בהו שמא יחתה בשביל שיגמר בישולן למחר].

ב. וכן אם הקדרה כבר בשיל כל צרכה⁽⁹⁾, שפיר דמי. כיון ששוב אינה צריכה חיתוי,

אמר שמואל: הכא במאי עסקינן, ביורה שהיא עקורה מעל גבי האש.

ושוב מקשינן: ומכל מקום, ניהוש שמא יהיה מגים בה ומערבבה. ותולדת מבשל הוא, שהרי ממהר בישולה⁽⁷⁾. ואפילו ביורה שהיא עקורה מהאש שייך בישול, משום שהיא עדיין רותחת.⁽⁸⁾

ומשינן: הכא במאי עסקינן, ביורה שהיא גם עקורה מהאש, וגם טוחה בטיט סביב כיסויה. וצריך לשבור את הטיט כדי לגלותה ולהגיס בה. ומאחר שצריך לטרוח בה כולי האי, יזכר תוך כדי כך שאסור להגיס.

[ואף שלחד מאן דאמר לקמן חיישינן אף בתנור דשריק בטיט שיפתחנו ויחתה בו — מגיס שאני. שאין דרך כל כך להגיס כמו לחתות. אי נמי, הכא מיירי בדמיהדק הכסוי טפי. תוספות].

והשתא דאמר מר שטעם האיסור בהנחת קדרה על האש בערב שבת, הוא משום

איש סימן ל"ז בביאור שיטתו, ובמשנה ברורה סימן ש"ח ס"ק ק"ג, ובביאור הלכה שם, בביאור שיטת הפוסקים בזה].

ותוספות פירשו, דלאו מבישול איירי. אלא כשמגיס הרי הוא צובע את הצמר.

והריטב"א כתב דליכא במגיס משום מבשל אלא כשהקדירה מונחת על גבי האש, ולא בעקורה. ומשום הכי הוצרכו לפרש דחיישינן לצובע.

9. רש"י. ותוספות כתבו ד"בשיל" היינו כמאכל בן דרוסאי שהוא שליש או חצי בישול. דתו לא חיישינן ביה לחיתוי. והיינו כחנניה דמתיר שהייה לאחר בישול בן דרוסאי. ורש"י אזיל בשיטת חכמים התם.

7. והא דבכל קדירה לא חיישינן אלא לשמא יחתה ולא לשמא יגיס, משום דאין דרך להגיס בה אלא בתחלת הבישול. מה שאין כן בצבע, הדרך להגיס משך כל זמן בישולו, בשביל שלא יחרך. וגם בצבע חיישינן טפי, משום שאם תקדיחנו היורה יפסיד הרבה. רמב"ן ורשב"א.

8. רש"י. ואף דלאחר שנתבשל כמאכל בן דרוסאי אין איסור בהגסה, שהרי אין בישול אחר בישול, שאני סממנים משום שהם צריכים בישול לעולם. רא"ש פרק כירה, סימן י"א.

[ומשיטת הכלבו נראה, דמגיס חייב אף במבושל כל צרכו, ודלא כהרא"ש. ויעויין בחזון

ולכיא למיחש בה שמא יחתה.

ג. אבל קדירה **דבשיל** קצת **ולא בשיל** כל צרכה, **אסור** להשהותה בתנור או על גבי כירה.

ד. ואף בקדירה **דבשיל** ולא **בשיל** — **אי שדא ביה גרמא חייא** [חתוכה שאינה מבושלת כלל] שאינה ראויה לאוכלה בלילה, **שפיר דמי**, ומותר להשהותה בתנור. שמחמת חתוכה זו, הרי הוא מסיח דעתו מכל הקדרה, עד למחר.

והשתא דאמר מר לעיל: כל מידי דקשי ליה זיקא לא חיישינן ביה לחיתוי משום דלא מגלוי ליה לתנור —

א. **האי בשרא דגריא**, וצולוהו בתנור כשפי התנור סתום ו**שריק** סביבותיו בטיט, ודאי **שפיר דמי**. דתרתוי לטיבותא איכא. גם שריק פי התנור, וטורח גדול הוא לפותחו. וגם בלאו הכי לא יפתחנו. שהרי בשר הגדי קשי ליה זיקא [ודוקא צלי, אבל בקדרה לא שייך הך טעמא. רא"ש].

ב. ובשר **דברחא** [איל גדול] **ולא שריק** פי התנור, ודאי **אסור**. דתרתוי לריעותא איכא. גם פי התנור לא שריק ובקל יכול לפותחו ולחתות בו. וגם לא קשי ליה זיקא [ואפילו בשר חי אסור. דכיון דבצלי איירי, הרי הוא נעשה ראוי לאכילה בלילה, ולא אסח דעתיה מיניה. תוספות].

ג. ואי איכא חד גורם להיתרא וחד גורם לאיסור, כגון בשר **דגריא** דקשי ליה זיקא

אבל **לא שריק** פי התנור, או בבשר **דברחא** דלא קשי ליה זיקא, אבל פי התנור **שריק** — פלוגתא היא:

רב אשי שרי דסבר בחד סיבה סגי להתיר.

ורב ירמיה **מדיפתי אסיר**, דסבר תרווייהו להיתרא בעינן.

ומקשינן: ולרב **אשי**, דשרי בדאיכא חדא להיתרא — **והתנן: אין צולין בשר בצל וביצה, אלא כדי שיצולו מבעוד יום**. ובשר סתם קתני. ולרב אשי בישרא דגדיא מותר אף בדלא שריק.

ומשנינן: **התם**, במתניתין, איירי בבשרא **דברחא**, **ולא שריק** פי התנור, דתרתוי לריעותא איכא.

איכא דאמרי: מותר להניח בישרא **דגריא** בתנור, כיון דקשי ליה זיקא. ובין **דשריק** פי התנור ובין **דלא שריק**, לכולי עלמא **שפיר דמי**.

וכן בישרא **דברחא נמי**, היכא דשריק פי התנור שפיר דמי, ואף דלא קשי ליה זיקא. משום דסגי בחד סיבה להתיר.

כי פליגי, בבשרא **דברחא** המונח בתנור מכוסה, אבל **לא שריק** כיסויו בטיט. **דרב אשי שרי**, כי סבר שלא חיישינן שיטול את כיסוי התנור ויחתה. **ורב ירמיה מדיפתי אסיר**. דכל דליכא אף חד להיתרא [קשי ליה זיקא או שריק], חיישינן שיגלה פי התנור ויחתה⁽¹⁰⁾.

10. כן פירש רש"י. וביאור הסוגיה להרמב"ם הוא, דרוח קשה נמי לברחא. אלא דדוקא בשריק

וכבר נחלקו הפוסקים כמאן הלכתא. והובאו שתי הדיעות בשלחן ערוך, ריש סימן רנ"ג.

יצטרך הנכרי להוליכו בשבת אסור. משום דאתי למיחלף בשלוחו, ויתירו לשלוח עכו"ם לעשות לו מלאכה בשבת.

ובית הלל אומרים: מותר למכור לו, כל זמן שיש בו בכדי שיגיע הנכרי לבית הסמוך לחומת העיר שהנכרי הולך אליה. משום שיכול הנכרי להניח את החפץ בבית ההוא. ולא בעינן שיוכל להגיע לביתו ממש.

רבי עקיבא אומר: מותר למכור לו, אף אם לא יספיק להגיע לעירו כלל קודם השבת. ולא בעינן, אלא זמן שיש בו בכדי שיצא הנכרי מפתח ביתו של הישראל קודם השבת⁽¹⁾.

אמר רבי יוסי בן רבי יהודה: לא בא רבי עקיבא לחלוק על בית הלל. אלא הן הן דברי רבי עקיבא, הן הן דברי בית הלל.

ולא בא רבי עקיבא אלא לפרש דברי בית הלל. ופליג אתנא קמא בפירוש דבריהם.

ומקשינן: ולרב אשי, דשרי אף בדליכא חדא להיתרא — והתנן: אין צולין בשר בצל וביצה אלא כדי שיצולו מבעוד יום!?

ומשנינן: התם — כבשרא דמנח אגומרי [גחלים] בלא תנור כלל. שמאחר והגחלים גלויים לגמרי, ודאי חיישינן לחיתוי.

אמר רבינא: האי קרא חייא [דלעת שלא נתבשלה כלל] שפיר דמי ליתנה בתנור בערב שבת. דכיון דקשי ליה זיקא — כבשרא דגדיא דמי. ולא אתי לגלויי פי התנור ולחיתוי.

שנינו במתניתין: בית שמאי אומרים: אין מוכרין לנכרי, אלא כדי שיגיע למקום קרוב!

תנו רבנן: בית שמאי אומרים: לא ימכור אדם חפצו לנכרי, ולא ישאלנו, ולא ילוננו, ולא יתן לו במתנה, אלא בזמן שיש בו בכדי שיגיע הנכרי לביתו קודם השבת. אבל אם

מבישול ומצלי שלא על גבי האש. וקודם שהגיע למאכל בן דרוסאי, הריהו חמור מהם, ואף בגדיא אסור. משבצות זהב. ריש סימן רנ"ד.

11. ומלשון הרמב"ם שם נראה, דבעינן שיצא מביתו בפועל קודם השבת. וכן נראה מלשון הטור והמהכר בסימן רנ"ב סעיף א'.

אכן מלשון הברייתא לא משמע הכי, אלא שהוא שיעור בזמן בלבד. ובעינן רק שיהיה ראוי לצאת. רש"ש.

[אכן לטעם הרמב"ם שם, וכן לטעם התוספות דמיחלף בשלוחו, מסתבר דתליא ביציאה בפועל].

גלי דעתיה דקפיד על כך, ומקפיד על ההבל שלא יצטנן על ידי הרוח. ולא כדכתב רש"י דעל ידי דשריק מידכר. אבל בלא שריק לא ימנע מחיתוי בשביל כך. אלא דבגדיא איכא סברה אחרת להתיר. שהחיתוי קשה לו, דעל ידו יתחרך.

ואף בברחא, הא דאסרינן אף לאחר שנצלה כמאכל בן דרוסאי, היינו דוקא בצליה בסמוך לאש. אבל על גבי הגחלים ממש, לא חיישינן לחיתוי לאחר שהגיע למאכל בן דרוסאי. אבל מקודם שהגיע לכך חיישינן לחיתוי אף בבשר גדי. דכיון שמניחו על גחלים, גלי דלא מקפיד על החריכה.

נמצא, דבבשרא אגומרי איכא קולא וחומרא. כנתבשל כמאכל בן דרוסאי, הריהו קל

בחצר. ואם נטלו למזון ויצא לרשות הרבים – אין נזקקין לו לעכבו מלצאת.

כיוצא בו, נותנין מזונות לפני הנכרי בחצר. ואם נטלו ויצא אין נזקקין לו. ודוקא מזונות, משום שרגיל לאוכלן מיד. אבל שאר חפצים אסור ליתן לו אף בערב שבת, אם יוציאם בשבת, לבית שמאי. וכל שכן בשבת עצמה, שאף לבית הלל אסור.

והוינן בה: **הא תו** – למה לי לאשמועינן בנכרי, אחר דכבר השמיענו בכלב? והא היינו חייבין להם.

ומשנינן: אי לא תני "נכרי", מהו דתימא דוקא האי [כלב] דמזונותיו רמי עליה דבעלים, מותר לטרוח בשבת במזונותיו. אבל האי [נכרי] דלא רמי מזונותיו עליה דישראל, אסור לטרוח בשבת במזונותיו [וכמו שמצינו דאסור לטרוח במזונותיה של חיה משום שאין מזונותיה מוטלים עליה]. קא משמע לן דמותר, משום דחשיב קצת "מזונותיו עליה". שהרי מפרנסין עניי נכרים עם עניי ישראל, משום דרכי שלום [תוספות] (2).

תנו רבנן: בית שמאי אומרים: לא ימכור אדם חמצו לנכרי, אלא אם כן יודע בו שיכלה קודם הפסח. משום שהישראל מצווה עליו לבערו, שלא יהיה קיים בפסח בעולם [רש"י פסחים כא] (12).

ובית הלל אומרים: כל זמן שמוותר לאוכלו, מותר למוכרו [ואתאי כרבי מאיר, שכל שעה חמישית מותר באכילה ובהנאה]. ולא חיישינן לכך שנמצא החמץ בפסח ביד הנכרי, שהרי כבר אינו ברשות הישראל.

יט-א רבי יהודה אומר: כותח הבבלי וכל מיני כותח, אסור למכור אותם ל' יום קודם הפסח. דסבר כבית שמאי, דמוזהר אדם שלא יהיה חמצו בעולם, אף לאחר שהוא ברשות הנכרי (1). וכותח אין עשוי לאוכלו בפני עצמו אלא רק מטבלים בו. הילכך אינו כלה עד זמן מרובה. ושלשים יום קודם הפסח הוא הזמן שמתחילין לדרוש בהלכות הפסח, ואז חלה אזהרת מצוות חג הפסח. ומאז מוטל עליו למנוע מלהיות החמץ שלנו בעולם בחג הפסח.

תנו רבנן: נותנין בשבת מזונות לפני הכלב

אזיל, דאין עוברין ב"בל יראה" על כותח שהוא תערוכת חמץ. אבל לשיטת דאף בתערוכת איכא "בל יראה", מצינו לפרש דחיישינן שמא יאמרו שהפקידו אצלו על מנת ליטלו שוב לאחר הפסח. רבינו פרץ שם.

2. ומהא דנותנין לפני נכרי ליכא למילף לכלב, משום דכלב שביתתו עליו כדין שביתת בהמתו. וסלקא דעתין דאם מוציא הכלב לרשות הרבים חייב למונעו. קא משמע לן דאם מוציא מעצמו ליתא בזה משום שביתת בהמתו. ולעולם ליתן לכתחלה על מנת שיוציא אסור כדמשמע

12. רש"י בפסחים. ותמה רבינו פרץ שם על דבריו, הא קיימא לן "שלך אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים ושל גבוה". ולכך פירש, דמשום חשד הוא. שלא יאמרו העולם שהוא מפקיד חמצו בבית הגוי, ולאחר פסח יטלנו.

1. רש"י. ותוספות שם פירשו, דאף לבית הלל הוא. ושאני כותח דשם בעליו עליו, והכל יודעים דשל הישראל הוא. ויאמרו שמכרו בפסח לנכרי, ועבר על איסור הנאה דחמץ. והוצרך רבינו תם לפרש כן, משום דלשיטתו